

Strenču fotodarbnīcas stikla plašu kolekcija iekļauta UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā

Publicēts: 31.03.2022.

[Zināšanu sabiedrība](#)

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija 17. martā svinīgi sveica Latvijas Fotogrāfijas muzeju, kas glabā jauno dokumentārā mantojuma [nomināciju “Strenču fotodarbnīcas stikla plašu kolekcija”](#), kas iekļauta UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā. Šogad UNESCO programma “Pasaules atmiņa” atzīmē 30. gadadienu.

“Šajā nominācijā skaisti savijas kopā dokumentārais un nemateriālais kultūras mantojums. Mēs varam uzzināt gan par tradīcijām, gan prasmēm, no kurām viena – Gaujas plostnieku amata prasmes – ir arī Nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā,” uzsver UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerāļsekretāre Baiba Moļņika.

Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja struktūrvienības – Latvijas Fotogrāfijas muzeja – krājumā tiek glabāta Strenču fotodarbnīcas stikla plašu kolekcija, kuru veido 13 000 vienības. Šajos foto mirkļos tverta Strenču un tās apkārtnes dzīve no 20. gadsimta 20. līdz 50. gadiem. Fotografī tolaik bija vieni no svarīgākajiem vietējās dzīves hronistiem, un šī kolekcija veido unikālu stāstu par Strenčiem un to iedzīvotājiem. Fotodarbnīcā strādājuši tādi fotogrāfi kā Dāvis Spunde, Jānis Ziemeļnieks, viņa māsa Paulīne Kraukle un brālis Konrāds Krauklis.

Vairākos tūkstošos stikla plašu atainota cilvēka dzīve visā tās daudzveidībā no prozaiskām nodarbēm līdz īpašiem notikumiem, gan priekos, gan bēdās. Iemūžināts tika viss – skolas un darba gaitas, ģimenes svinības un karnevāli, sportošana un atpūta pie ūdens, ikgadējie pali Gaujā un retie saules aptumsumi. Līdz ar provinces iedzīvotāju ikdienu, fotogrāfijas arī raksturo nozīmīgo Latvijas kā valsts veidošanās posmu, un parāda, kā tas ietekmēja Strenčus kā pilsētu.

Vienlaikus kolekcija sniedz ieskatu tehnoloģiskajā fotogrāfijas attīstības vēsturē. Neviena cita Latvijas, iespējams, pat Eiropas pilsēta un tās iedzīvotāji nav tik plaši un regulāri iemūžināti. Fotogrāfijas ļauj laikabiedru acīm paraudzīties kā tehniskais progress pāris desmitgažu laikā izmainīja provinces iedzīvotāju ikdienu.

Lēmums iekļaut nomināciju UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālajā reģistrā tika pieņemts 2021. gada 14. oktobrī UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas jubilejas sēdē, kas tika veltīta Latvijas trīsdesmitgadei UNESCO. Muzeji, arhīvi, bibliotēkas un citas atmiņu institūcijas un krātuves tika aicinātas apzināt dokumentu oriģinālus vai oriģinālu kolekcijas, kas liecina par kādu nozīmīgu vēsturisku pavērsienu norisi vai ietver būtiskus faktus par kādu notikumu, īpaši Latvijas vēsturē, un izvirzīt tos programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajam reģistram. Programma ir vērsta ne tikai uz mantojuma saglabāšanu, bet arī uz zināšanu pieejamības veicināšanu.

Dokumentārā mantojuma liecību piederība UNESCO „Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālajam reģistram ir priekšnosacījums pretendēšanai uz pieteikumu starptautiskajam reģistram, kas nozīmē ne tikai dokumentārā mantojuma vienības augstu novērtējumu un starptautisku atzinību, bet arī valsts pausto atbildību šo mantojumu saglabāt un darīt to pieejamu ikvienam pasaules iedzīvotājam. UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā no Latvijas iekļauts: Dainu skapis, Baltijas valstu kopīgā nominācija – Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības, kā arī Polijas sagatavotā nominācija par Ļublīnas ūnijas noslēgšanas akta dokumentu.

[Plašāk par programmu “Pasaules atmiņa”.](#)

[Plašāk par nomināciju “Strenču fotodarbnīcas stikla plašu kolekcija”.](#)

Kitija Balcare, UNESCO LNK komunikācijas
Autors: konsultante

<https://www.unesco.lv/lv/jaunums/strencu-fotodarbnicas-stikla-plasu-kolekcija-ieklauda-unesco-programmas-pasaules-atmina-latvijas-nacionalaja-registra>